

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32782/ln.2023.21.53>

Сериков О.А.

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

ORCID ID: 0009-0001-8548-765X

МІСЦЕ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ОБІГОМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ НЕВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Постановка проблеми. Адміністративні правовідносини у сфері обігу вогнепальної зброї невійськового призначення характеризуються наявністю певного кола суб'єктів публічного адміністрування, залучених до вищевказаного напрямку державної політики. Проте, ефективність діяльності у сфері обігу зброї безпосередньо залежить не від кількості суб'єктів публічного адміністрування, залучених до цього процесу, а від рівня їх систематизованості та упорядкованості правовідносин, учасниками яких ці суб'єкти виступають.

Розпорошеність та організаційна несистематизованість суб'єктів контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення підтверджується й провідними фахівцями у галузі адміністративного права. Зокрема, Є.А. Кобрусєва переконана, що діяльність із реалізації дозвільної системи здійснюється великою кількістю суб'єктів, які є відмінними між собою за організаційною структурою, державно-владними повноваженнями та відповідним правовим статусом [1, с. 114].

Отже, необхідність якнайшвидшого упорядкування системи суб'єктів контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення та визначення місця в їх числі територіальних органів Національної поліції є актуальним напрямом науки адміністративного права.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретико-правовому аналізу системи суб'єктів забезпечення контролю за обігом зброї присвячені наукові праці В.В. Горбо-

носа, Н. В. Дараганової, Є.А. Кобрусєвої, А. В. Коструби, В.Е. Нечаєва, С. Соляр, Т.А. Шумейко. Водночас, подальшого наукового осмислення потребують проблеми визначення місця та ролі Національної поліції серед суб'єктів забезпечення контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз чинного адміністративного законодавства у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, першорядними завданнями якого має стати визначення: а) системи суб'єктів контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення; б) місця територіальних органів Національної поліції України в системі суб'єктів забезпечення контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення; в) критеріїв систематизації суб'єктів контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, які входять до структури Національної поліції.

Виклад основного матеріалу. Суб'єкти є одним з найголовніших елементів адміністративно-правового механізму формування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї в Україні, що є цілком закономірним, адже суб'єкт (у загально-правовому значенні) – це: 1) «даність, яка виникає в силу закону та відповідно до закону» [2, с. 109]; 2) «особа яка є носієм суб'єктивних прав і юридичних обов'язків як результат індивідуалізованої вольової активності в забезпеченні

реалізації власного інтересу в суспільних відносинах» [2, с. 111]. Причому, на думку Н. В. Дараганової, суб'єктом адміністративного права є «одна зі сторін публічної управлінської діяльності, учасник управлінських відносин, наділений законодавством правами, обов'язками, повноваженнями, компетенцією, відповідальністю, здатністю вступати в адміністративно-правові відносини» [3, с. 207].

Правове визначення системи суб'єктів обігу цивільної вогнепальної зброї знайшло відображення у Положенні про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ, затвердженому наказом МВС України від 10.01.2022 № 2, відповідно до пункту 6 якого суб'єктами ЄРЗ виступають: 1) Міністерство внутрішніх справ України; 2) Національна поліція України; 3) Головний сервісний центр МВС; 4) Експертна служба Міністерства внутрішніх справ України (Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України та науково-дослідні експертно-криміналістичні центри); 5) Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ України; 6) державне підприємство, яке належить до сфери управління МВС; 7) особи, яким в установленому порядку надано право доступу до ЄРЗ для реалізації визначених законодавством повноважень, пов'язаних з обігом предметів та поводженням з вибуховими матеріалами [4]. Коментованим Положенням також визначено функції та повноваження вищевказаних суб'єктів контролю за обігом вогнепальної цивільної зброї.

Але, в той же час, на теоретичному рівні наявність триваючої дискусії щодо визначення переліку суб'єктів контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення підкреслює неоднозначність досліджуваної проблеми.

Наприклад, за обґрунтованим твердженням Т.А. Шумейко, сучасна система суб'єктів адміністративно-правового механізму фор-

мування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї та їх правовий статус залишаються недослідженими навіть на рівні окремої статті [5, с. 168]. При цьому, спираючись на попередні висновки науковців про те, що до контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення залучені суб'єкти публічного адміністрування, дослідницький інтерес викликає з'ясування питання про сутність публічного адміністрування як ключової категорії адміністративного права.

При цьому, на думку деяких науковців, поняття системи права не варто ототожнювати з поняттям системи законодавства. Остання являє собою сукупність законів та підзаконних нормативних актів, які є формою вираження юридичних норм. У юридичній енциклопедичній літературі систематизація визначається як упорядкування законодавства, приведення його до внутрішньо узгодженої системи [6, с. 489].

На переконання авторського колективу монографії «Систематизація законодавства України», основним завданням систематизації законодавства є його упорядкування, структурне оновлення, визначення пріоритетних напрямів розвитку, вдосконалення процесу підготовки та прийняття законів, механізму їхнього виконання. Важливим напрямом систематизації є виявлення та відміна актів, що суперечать Конституції та конституційним законам [7, с. 2].

С. Соляр цілком обґрунтовано зазначає, що систематизація являє собою процес упорядкування правових актів (як законодавчого, так і підзаконного характеру), предметом регулювання яких є суспільні відносини у сфері об'єднання громадян у внутрішньо погоджену систему з метою усунення протиріч, створення більш ефективного правового регулювання [8, с. 38].

В Законі України «Про Національну поліцію» низка статей безпосередньо присвячена врегулюванню системи цього центрального органу виконавчої влади [9]. Так, відповідно до статті 1 коментованого Закону, Національна поліція є центральним органом

виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Тож, спираючись на норми Закону України «Про Національну поліцію», можемо дійти висновку, що в структурі територіальних органів Національної поліції функціонують декілька підрозділів, які виконують функції щодо контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення а саме: а) підрозділи контролю за обігом зброї; б) підрозділи превентивної діяльності; в) патрульна поліція; г) підрозділи організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування.

Разом з тим, визначення місця територіальних органів Національної поліції в системі суб'єктів контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, стає можливим за допомогою характеристики тих із них, які, хоча і не входять до структури Національної поліції, але ж взаємодіють із територіальними органами Національної поліції у вказаній сфері публічного управління.

У цьому контексті, структурування зазначеної групи суб'єктів варто здійснювати шляхом їх поділу на: а) вищі органи державної влади; б) центральні органи виконавчої влади та їх структурні підрозділи; в) місцеві органи виконавчої влади.

Характеризуючи законотворчу діяльність українського Парламенту, слід звернути увагу на низку законопроектів у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, які перебувають на розгляді у Верховній Раді України. Не занурюючись у історичні витоки законотворчої діяльності національного Парламенту у сфері обігу зброї, слід зазначити, що на теперішній час у Верховній Раді зареєстровано два законопроекти, а саме: Проект Закону про право на цивільну вогнепальну зброю (реєстр. № 5708 від 25.06.2021) [10], та Проект Закону про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю (реєстр. № 5708-1 від 13.07.2021) [11].

Аналіз вищевказаних проектів дозволяє відзначити їх прогресивний характер з декількох причин, а саме:

По-перше, слід звернути увагу на фактичну відсутність на теперішній час спеціального законодавчого акту, спрямованого на врегулювання суспільних відносин, в тому числі, й спрямованих на визначення механізму контрольно-наглядової діяльності, у сфері обігу вогнепальної зброї невійськового призначення. Одним із важливих аргументів щодо потреби в прийнятті Закону про цивільну вогнепальну зброю є імперативна норма Конституції України, а саме ч. 1 ст. 92, де визначено перелік сфер, регулювання яких здійснюється винятково законами України, з-поміж яких – правовий режим власності (п. 7). Вогнепальна зброя є об'єктом власності, на який поширюється особливий режим регулювання, який може бути здійснений винятково законом України [12].

По-друге, позитивною новелою коментованих законопроектів є застосування нових підходів до класифікації зброї (в тому числі й вогнепальної), які визначають її ідентифікацію не за цільовим призначенням (мисливська, спортивна, бойова), а за технічними властивостями (автоматична, довгоствольна, короткоствольна, гладкоствольна, нарізна тощо).

По-третє, важливе практичне значення має визначення у коментованих законопроектах дефінітивних конструкцій, які до теперішнього часу були взагалі відсутні серед об'єктів правового регулювання. Насамперед, йдеться про визначення таких понять, як: автоматична вогнепальна зброя, бойові припаси, вогнепальна зброя, гладкоствольна вогнепальна зброя, гладкоствольна короткоствольна вогнепальна зброя (травматична), довгоствольна (довга) вогнепальна зброя, Єдиний державний реєстр вогнепальної зброї, і т.д.

По-четверте, в частині посилення контролю за обігом зброї, заслуговують на схвальну оцінку пропозиції суб'єкта законодавчої ініціативи, спрямовані на закріпленням за кожною одиницею зброї технічного паспорта (за ана-

логією з транспортними засобами), а також видачею посвідчення на право користування зброєю, дія якого матиме строковий характер.

Спираючись на норми чинного законодавства у сфері обігу вогнепальної зброї невійськового призначення, вважаємо за доцільне охарактеризувати повноваження суб'єктів цієї діяльності. Характеризуючи повноваження Президента України у сфері обігу вогнепальної зброї невійськового призначення, варто наголосити на виключному праві гаранта Конституції, закріпленому в пункті 25 частини 1 статті 106 Основного Закону, щодо нагородження державними нагородами, встановлення президентських відзнак та нагородження ними.

У цьому контексті варто зосередити увагу на положеннях Указу Президента України від 29.04.1995 № 341/95 «Про заснування відзнаки Президента України «Іменна вогнепальна зброя»», відповідно до якого відзнака Президента України «Іменна вогнепальна зброя» заснована для нагородження за особисті заслуги в забезпеченні обороноздатності України, недоторканності її державного кордону, підтримці високої бойової готовності військ, зміцненні національної безпеки, боротьбі зі злочинністю, захисті конституційних прав і свобод громадян, за бездоганну багаторічну службу, зразкове виконання військового та службового обов'язку, виявлені при цьому честь і доблесть [13].

Загальний аналіз безпекових повноважень Президента України дозволяє виокремити їх характерну особливість, яка полягає в тому, що реалізація цих повноважень створює передумови для прийняття управлінських рішень суб'єктами публічного адміністрування у сфері обігу усіх видів зброї, в тому числі й вогнепальної зброї невійськового призначення.

Одним із ключових суб'єктів у сфері організації здійснення контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення виступає Кабінет Міністрів України, який, відповідно до Конституції, наділений низкою повноважень у сфері забезпечення публічного

порядку та безпеки, а саме: 1) забезпечує правопорядок і належний рівень безпеки людини в державі, з огляду на можливість: а) забезпечувати здійснення внутрішньої та зовнішньої політики (п. 1 ч. 1 ст. 116); вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини й громадянина (п. 2 ч. 1 ст. 116); здійснює заходи щодо забезпечення обороноздатності й національної безпеки України, громадського порядку, боротьби зі злочинністю (п. 7 ч. 1 ст. 116) [14].

Аналіз вищевказаних конституційних положень дозволяє дійти висновку, що у сфері організації та здійснення контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, Кабінет Міністрів України виконує подвійну функцію: з одного боку, діяльність Уряду спрямована на реалізацію державної політики у сфері контролю за обігом цивільної вогнепальної зброї, а з іншого – з метою реалізації окресленого вектору публічного управління, Кабінет Міністрів України на рівні центральних органів виконавчої влади розробляє та забезпечує впровадження сукупності організаційно-правових заходів у вказаній сфері суспільних відносин.

На рівні центральних органів виконавчої влади, до системи зовнішньоорганізаційних суб'єктів, діяльність яких пов'язана із здійсненням контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, відноситься Міністерство внутрішніх справ та його структурні підрозділи.

Так, відповідно до Положення про Міністерство внутрішніх справ, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 878, МВС України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах: 1) забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг; 2) захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській)

економічній зоні; 3) цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності; 4) міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів [15].

Реалізація Міністерством внутрішніх справ державної політики у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення здійснюється також через органи публічного адміністрування, які входять до сфери управління МВС України.

Так, відповідно до Положення про Експертну службу, затвердженого наказом МВС України від 03 листопада 2015 року № 1343 [16], Експертна служба МВС України є системою державних спеціалізованих установ, які належать до сфери управління МВС.

Завданнями Експертної служби МВС є:

1) забезпечення органів досудового розслідування, судових органів, інших державних органів, а також юридичних і фізичних осіб незалежною, кваліфікованою та об'єктивною експертизою;

2) проведення оцінки відповідності (випробування, сертифікації, інспектування) продукції, процесів і послуг; оцінки майна, майнових прав та здійснення професійної оціночної діяльності; огляду та експертного дослідження транспортних засобів і реєстраційних документів, що їх супроводжують; відстрілювання вогнепальної зброї та огляду її технічного стану та інших робіт у межах компетенції;

3) ведення криміналістичного обліку, організація належного використання інформаційних фондів;

4) організація та забезпечення відповідно до законодавства науково-дослідної діяльності, упровадження її результатів.

У контексті характеристики компетенції Експертної служби, уявляється безпідставною позиція В.В. Горбоноса, який вважає останню лише як учасника адміністративних правовідносин переважно в частині вирішення її функціонально-організаційних питань, що закріплені в низці законодавчих і підзаконних нормативно-правових актах, а їх реалізація забезпечується державою задля виконання загальної мети її діяльності – здійснення досудового розслідування й встановлення істини в судових справах [17, с. 118].

Спираючись на положення наказу МВС України № 1343/2015, варто констатувати, що Експертна служба МВС безпосередньо задіяна в реалізації державної політики у сфері обігу зброї. Так, відповідно до Положення, затвердженого вищевказаним наказом, Експертна служба МВС: проводить сертифікаційні та інші види випробувань, а також оцінку відповідності продукції, процесів та послуг (п.п. 11 п. 4); розробляє та вносить у встановленому порядку пропозиції з удосконалення законодавства й нормативно-правової бази (п.п. 12 п. 4). Додатково зауважимо, що, згідно з п. 1 розділу І Переліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2007 року № 795, підрозділи Експертної служби на платній основі надають адміністративні послуги у формі «сертифікації зброї, конструктивно схожих із нею виробів, набоїв, виробів піротехнічних побутового призначення та феєрверків з видачею сертифікатів».

Проте, лідируючими суб'єктами у сфері обігу вогнепальної зброї невійськового призначення в системі Міністерства внутрішніх справ виступають територіальні органи Національної поліції. Висловлена гіпотеза, передовсім, заснована на висновках науковців [18, с. 73-74], а також аналізі нормативно-правових актів у сфері обігу зброї, за результатами якого можна твердити, що територіальні органи НПУ, відповідно до Положення про дозвільну систему, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 № 576, здійснюють:

- видачу дозволів на придбання і перевезення вогнепальної зброї, боєприпасів, інших предметів, на які поширюється дозвільна система;

- видачу дозволів на зберігання і носіння: а) нагородної зброї; б) мисливської, холодної, пневматичної зброї, інших предметів, на які поширюється дозвільна система;

- переоформлення зброї за місцем її обліку з одного власника на іншого;

- видачу дозволів на відкриття та функціонування об'єктів дозвільної системи, що працюють з вибуховими матеріалами, піротехнічних майстерень та інших об'єктів [19].

Висновки. Таким чином, система суб'єктів контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення має трирівневу структуру, яку складають: 1) вищі органи державної влади, в особі Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України; 2) Міністерство внутрішніх справ, а також державні органи, які входять до сфери управління МВС, такі як: а) Головний сервісний центр МВС; б) Експертна служба Міністерства внутрішніх справ України (Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України та науково-дослідні експертно-криміналістичні центри); в) Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ України; 3) Національна поліція України та її територіальні органи.

При цьому, виокремлення Національної поліції України в окрему групу суб'єктів забезпечення контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення не є випадковим. Зазначений факт обумовлений сукупністю ознак, властивих територіальним органам Національної поліції у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, які вирізняють вищевказаного суб'єкта з-поміж інших суб'єктів публічного управління, а саме:

У сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення територіальні органи Національної поліції наділені подвійним адміністративно-правовим статусом, оскільки,

з одного боку, поліцейські відповідно до закону, мають право носіння, зберігання, використання та застосування нарізної вогнепальної зброї, а з іншого – наділені повноваженнями щодо здійснення контролю за правомірністю обігу вогнепальної зброї невійськового призначення іншими суб'єктами зазначеного різновиду публічно-правових відносин.

Здійснення контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення відбувається посадовими особами територіальних органів Національної поліції у специфічній адміністративно-правовій формі – шляхом надання публічно-сервісних послуг щодо видачі та анулювання дозволів на право виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї.

Специфічною рисою компетенції територіальних органів Національної поліції є наділення її посадових осіб юрисдикційними повноваженнями, які дозволяють притягати до адміністративної відповідальності порушників адміністративного законодавства у сфері обігу вогнепальної зброї невійськового призначення за статтями 192, 194, 195 КУпАП.

Забезпечення контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення є пріоритетним завданням як внутрішньо-, так і зовнішньоорганізаційної адміністративної діяльності, яка реалізується декількома структурними підрозділами територіальних органів Національної поліції, до числа яких відноситься: а) підрозділи контролю за обігом зброї; б) дільничні офіцери поліції; в) поліцейські офіцери громади; г) сектори реагування патрульної поліції; д) підрозділи організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування.

Проведений аналіз також дозволяє виділити критерії систематизації суб'єктів контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, які входять до структури Національної поліції, а саме:

– за організаційним положенням в структурі Національної поліції вищевказані суб'єкти

диференціюються на тих, що а) наділені статусом міжрегіональних територіальних органів; б) включені до структури Головних управлінь Національної поліції;

– за обсягом компетенції у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, суб'єкти а) загальної та б) спеціальної компетенції;

– за видами зброї, які слугують об'єктами контролю з боку територіальних органів Наці-

ональної поліції: а) автоматична вогнепальна зброя; б) гладкоствольна короткоствольна вогнепальна зброя (травматична); в) короткоствольна вогнепальна зброя; г) довгоствольна вогнепальна гладкоствольна зброя; д) довгоствольна вогнепальна нарізна і комбінована вогнепальна зброя;

– за способом забезпечення законності посадовими особами територіальних органів Національної поліції: а) контроль; б) нагляд.

Анотація

У статті проаналізовано систему суб'єктів забезпечення контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, яка має трирівневу структуру, а саме: 1) вищі органи державної влади, в особі Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України; 2) Міністерство внутрішніх справ, а також державні органи, які входять до сфери управління МВС; 3) Національна поліція України та її територіальні органи. Підкреслено провідне місце територіальних органів Національної поліції в системі суб'єктів контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, яке зумовлене наступними чинниками: наявність подвійного статусу (суб'єкти і об'єкти контролю); здійснення контролю відбувається шляхом надання публічно-сервісних послуг щодо видачі та анулювання дозволів; наявність юрисдикційних повноважень. Встановлено, що забезпечення контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення є пріоритетним завданням як внутрішньо-, так і зовнішньоорганізаційної адміністративної діяльності, яка реалізується декількома структурними підрозділами територіальних органів Національної поліції, до числа яких відноситься: а) підрозділи контролю за обігом зброї; б) дільничні офіцери поліції; в) поліцейські офіцери громади; г) сектори реагування патрульної поліції; д) підрозділи організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування. Сформовано критерії систематизації суб'єктів контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення, а саме: а) за організаційним положенням в структурі Національної поліції; б) за обсягом компетенції у сфері контролю за обігом вогнепальної зброї невійськового призначення; в) за видами зброї; г) за способом забезпечення законності.

Ключові слова: вогнепальна зброя, контроль, Національна поліція, Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, територіальні органи поліції.

Serikov O.A. The place of territorial bodies of the National Police of Ukraine in the system of subjects for ensuring control over the circulation of non-military firearms

Summary

The article analyzes the system of entities providing control over the circulation of non-military firearms, which has a three-level structure, namely: 1) higher state authorities, represented by the President of Ukraine, the Verkhovna Rada of Ukraine and the Cabinet of Ministers of Ukraine; 2) Ministry of Internal Affairs, as well as state bodies that are part of the Ministry of Internal Affairs; 3) National Police of Ukraine and its territorial bodies. The leading position of the territorial bodies of the National Police in the system of subjects of control over the circulation of non-military firearms was determined, which is determined by the following factors: the presence of a dual status (subjects and objects of control); control is carried out through the provision of public services related to the issuance and cancellation of permits; availability of jurisdictional powers. It has been established that

ensuring the control over the circulation of non-military firearms is a priority task of both internal and external organizational administrative activities, which is implemented by several structural units of the territorial bodies of the National Police, which include: a) units of control over the circulation of weapons; b) precinct police officers; c) community police officers; d) response sectors of the patrol police; e) divisions of organizational and analytical support and operational response. The criteria for the systematization of subjects of control over the circulation of non-military firearms were formed, namely: a) according to the organizational position in the structure of the National Police; b) by the scope of competence in the field of control over the circulation of non-military firearms; c) by types of weapons; d) according to the method of ensuring legality.

Key words: firearms, control, National Police, President of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Cabinet of Ministers of Ukraine, territorial police bodies.

Список використаних джерел:

1. Кобрусєва Є.А. Дозвільна система як один із засобів забезпечення суспільної безпеки та громадського порядку. *Науковий юридичний журнал*. 2022. № 18. С. 113-116.
2. Коструба А. В. Теоретичні роздуми щодо поняття суб'єкта права. Проблеми цивільного права та процесу : матеріали наук.-практ. конф. (Харків, 19–20 трав. 2017 р.) / ХНУВС. Харків, 2017. С. 109–111.
3. Дараганова Н. В. Дискусійні питання класифікації суб'єктів адміністративного права. *Вісник НТУУ «КПІ»*. Серія : Політологія. Соціологія. Право. 2010. № 4 (8). С. 206–210.
4. Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ: наказ МВС України від 10.01.2022 № 2. Офіційний вісник України. 2022. № 11. Ст. 597.
5. Шумейко Т.А. Адміністративно-правові засади формування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї в Україні: дис... доктора юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2022. 504 с.
6. *Юридична енциклопедія* : в 6 т. - Т. 5 / [Редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін.]. К. : Укр. енцикл., 1998. 744 с.
7. Систематизація законодавства України: проблеми та перспективи вдосконалення: Монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. 220 с.
8. Соляр С. Систематизація законодавства України у сфері об'єднання громадян. *Вісник академії правових наук України*. 2012. № 1. С. 35-45.
9. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 40-41. Ст. 379.
10. Проект Закону про право на цивільну вогнепальну зброю (реєстр. № 5708 від 25.06.2021). Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/219896.html>.
11. Проект Закону про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю (реєстр. № 5708-1 від 13.07.2021). Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/27343>.
12. МВС докладе максимальних зусиль задля напрацювання якісної законодавчої бази у сфері обігу зброї та її ефективного правозастосування - Богдан Драп'ятій. Міністерство внутрішніх справ України : [сайт]. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/press-center/news/mvs-oklade-maksimalnix-zusil-zadlya-napracyuvannya-yakisnoyi-zakonodavchoyi-bazi-u-sferi-obigu-zbroyi-ta-yiyi-efektivnogo-pravozastosuvannya-bogdan-drapyatii>.
13. Про заснування відзнаки Президента України «Іменна вогнепальна зброя»: Указ Президента України від 29.04.1995 № 341/95. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/341/95#Text>.

14. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
15. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878. Офіційний вісник України. 2015. № 89. Ст. 2972.
16. Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України: наказ МВС України від 03 листопада 2015 року № 1343. Офіційний вісник України. 2015. № 92. Ст. 3149.
17. Горбонос В. В. Поняття й ознаки адміністративно-правового статусу Експертної служби МВС України. *Право і суспільство*. 2020. № 6. С. 112–119.
18. Нечаєв В.Е. Публічні послуги, що надаються Національною поліцією України : дис... доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». Дніпро, 2021. 203 с.
19. Положення про дозвільну систему: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 № 576. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92-%D0%BF#Text>.